

Ulvilan kaupunginvaltuustolle

ULVILAN KAUPUNGIN TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2025

7.5.2026

Ulvilan kaupungintalo, kuvaaja Oili Roine

SISÄLLYSLUETTELO

1	PUHEENJOHTAJAN KATSAUS	3
2	TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA	5
2.1	Kokoonpano	5
2.2	Tehtävät, toiminnan tarkoitus ja tavoitteet	6
2.3.	Toimintamuodot	6
3	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN JA TULOKSELLISUUDEN ARVIOINTI	7
3.1	Kaupunginhallitus – Toimintasuunnitelmien toteutuminen	10
3.2	Sivistyslautakunta	10
3.2.1	Varhaiskasvatus	10
3.2.2	Liikuntapalvelut	11
3.2.3	Nuorisopalvelut	11
3.2.4	Kirjasto	11
3.3	Tekninen lautakunta	11
3.3.1	Vesilaitos	11
3.3.2	Ateria- ja puhtauspalvelut	12
3.4	Kaupungin talouden tunnusluvut ja kokonaisarvio	12
4	KAUPUNKIKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	12
5	TOIMENPIDESUOSITUKSET	13
5.1	Työllisyys ja elinvoima	13
5.2	Väestökehitys	13
5.3	Kaupungin henkilöstö	14
5.4	Investoinnit	14
5.5	Kaupungin kiinteistöt	15
5.6	Kiinteistö Oy Ulvilan Vuokrakodit	15
5.7	Hyvinvointisuunnitelma	16
6	YHTEENVETO	17

1 PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Tarkastuslautakunta on kehittänyt toimintaansa siirtämällä painopistettä jälkikäteisarviointista kohti ennakoivaa kehittämistä. Tavoitteena on ollut tuottaa päätöksenteolle lisäarvoa konkreettisten toimenpidesuosituksen sekä vaihtoehtoisten ratkaisumallien avulla – kuten monissa muissa kaupungeissa on tehty jo aiemmin.

Vuosi 2025 oli Ulvilan kaupungille taloudellisesti hallittu, mutta rakenteellisesti haastava. Tilinpäätös toteutui pääosin talousarvion mukaisesti, ja kaupungin operatiivinen taloudenpito oli vakaata. Samalla tarkastuslautakunta kuitenkin toteaa, että kaupungin pitkän aikavälin taloudellinen kestävyys on koetuksella. Väestörakenteen muutos, investointitarpeet, konsernin lainakannan kasvu sekä Kiinteistö Oy Ulvilan Vuokratien heikko taloudellinen tilanne muodostavat kokonaisuuden, joka edellyttää johdonmukaista ja usean vuoden mittaista korjausohjelmaa.

Arviointityössä nousi esiin myös myönteisiä kehityskulkuja. Kaupungin palveluissa toteutui useita keskeisiä hankkeita: Koskin uusi koulu otettiin käyttöön, liikuntahallin suunnittelu eteni ja varhaiskasvatuksen sekä opetuksen laaja-alainen osaaminen vahvistui. Kaupunginhallituksen toiminnassa raportointikäytäntöjen kehittäminen ja ICT-palveluiden siirto Porin kaupungille sekä osallistuva budjetointi toteutuivat suunnitellusti. Nämä toimet vahvistavat kaupungin toimintakykyä tulevina vuosina.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin perusteella kaupungin keskeiset haasteet ja kehittämiskohteet liittyvät erityisesti elinvoimaan, väestökehitykseen, henkilöstöön, investointeihin, kiinteistökantaan ja Kiinteistö Oy Ulvilan Vuokratoteihin. Näihin osa-alueisiin panostaminen on välttämätöntä, jotta kaupungin talous voidaan tasapainottaa ja strategiset tavoitteet saavuttaa.

Ensimmäinen keskeinen suositus koskee työllisyyttä ja elinvoimaa. Kaupungin veropohjan vahvistaminen edellyttää yritysalueiden jatkuvaa kehittämistä, kaavoituksen ja luvituksen nopeuttamista sekä koulutuspolkuja, jotka sitouttavat nuoria paikkakuntaan. Lisäksi kunnan kannattaa tukea yritysten ja kuntalaisten viihtyvyyttä kaavoitusratkaisulla, jotka eivät aiheuta merkittäviä investointitarpeita kunnalle, esimerkiksi edistämällä Naparannan rantaravintolan rakentamista.

TE-palvelu-uudistus lisää kunnan taloudellista vastuuta työttömyydestä, mikä edesauttaa kunnan vaikutusmahdollisuuksia työttömyysjaksojen lyhentämiseen ja tiivistää yritysyhteistyötä. Pitkään valmisteltu elinvoimaohjelma tulee saattaa valmiiksi 2026, jotta toimenpiteet voidaan kohdistaa vaikuttavasti.

Toinen suositus koskee väestökehitystä. Kaupungin strateginen tavoite kasvattaa väkiluku 13 000 asukkaaseen on tärkeä, mutta nykyinen kehitys edellyttää uusia ratkaisuja. Lasten ja nuorten palvelut muodostavat suurimman osan kaupungin menoista, kun taas senioriväestö tuottaa kunnalle merkittävän osan verotuloista ilman vastaavia palvelukuluja. Kaupungin kannattaa aktiivisesti kehittää senioriasumisen ratkaisuja ja palveluiden saavutettavuutta, jotta ikääntyneet asukkaat voivat asua Ulvilassa pidempään.

Kolmas suositus koskee henkilöstöä. Henkilöstömenojen hallinta, luonnollisen poistuman hyödyntäminen ja digitalisaation sekä tekoälyn edistäminen ovat keskeisiä keinoja menojen kasvun hillitsemiseksi. Työhyvinvointikyselyn tulokset osoittavat tarpeen vahvistaa

palautekuluttuuria, sisäistä viestintää ja esihenkilötyötä. Lautakunta suosittaa konkreettista toimenpideohjelmää, jossa määritellään vastuut ja aikataulut.

Neljäs suositus koskee investointeja. Kaupungin tulee ottaa käyttöön pidemmän aikavälin investointikatto ja arvioida investoinnit yhtenäisellä mallilla, joka huomioi taloudelliset vaikutukset, eri ikäryhmien palvelutarpeen ja väestökehityksen. Investointien vaikutukset käyttötalouteen tulee arvioida systemaattisesti.

Viides suositus koskee kiinteistökantaa. Ulvilalla on laaja ja osin vajaakäytössä oleva kiinteistömassa, jonka ylläpitokustannukset ja korjausvelka tulee kartoittaa kiinteistökohtaisesti. Myös päätösten välilliset kustannukset tulee ottaa huomioon. Päätösten tulee perustua tietoon, ei tunteeseen. Myös Museoviraston suojelupäätöksiin liittyvät haasteet tulee ratkaista neuvottelemalla ja tarvittaessa hakemalla poikkeuslupia.

Kuudes suositus koskee Kiinteistö Oy Ulvilan Vuokrakotia. Yhtiön taloudellinen tilanne on rakenteellisesti erittäin heikko. Lautakunta suosittaa tasearvojen korjausohjelmaa, vaiheittaista purku- ja kehittämissuunnitelmaa sekä valtion tukimahdollisuuksien hyödyntämistä. Käyttöasteen nostaminen markkinoinnin ja kohteiden profiloinnin avulla on välttämätöntä.

Lopuksi lautakunta korostaa, että hyvinvoinnin edistäminen ja ennaltaehkäisevät palvelut ovat keskeinen osa kaupungin strategiaa. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumista tulee seurata säännöllisesti ja läpinäkyvästi.

Tarkastuslautakunta kiittää kaupungin henkilöstöä, luottamushenkilöitä ja yhteistyökumppaneita vuodesta 2025. Lautakunta jättää arviointikertomuksen valtuuston käsiteltäväksi ja toivoo, että esitetyt toimenpidesuosituksot tukevat kaupungin pitkäjänteistä kehittämistä ja talouden tasapainottamista.

Antti Roine
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

2.1 Kokoonpano

Ulvilan tarkastuslautakunta 2025: Antti Roine, Petra Hietanen, Harri Saarenmaa, Mirka Lindfors, Tiina Toivonen, Matti Tuominen. Kuvasta puuttuu Virpi Sillankorva.

Kuntalain 121.1 §:n mukaan kaupunginvaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 9.6.2025 § 45 valinnut tarkastuslautakunnan jäsenet toimikaudeksi 2025-2029. Tarkastuslautakunta on kokoontunut 8 kertaa tilikauden 2025 arviointia varten.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano on ollut seuraava:

Jäsenet

Antti Roine pj
Petra Hietanen vpj
Virpi Sillankorva
Mirka Lindfors
Harri Saarenmaa
Tiina Toivonen
Matti Tuominen

Henkilökohtainen varajäsen

Simo Aalto
Marianna Taavela
Seija Fallila
Hannele Pohjavirta
Mika Mäenpää
Johanna Herbertsson-Blom
Ari Lehtinen

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut vastuullinen tilintarkastaja JHT Aino Lepistö.

Kaupungin tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy vastuullisena tilintarkastajana JHT Aino Lepistö ja toisena tilintarkastajana KHT Heidi Puputti. Avustavina tarkastajina ovat toimineet Jaana Ojanperä ja Erika Korpunen.

2.2 Tehtävät, toiminnan tarkoitus ja tavoitteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on Kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä on toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset sekä lisäarvoa tuottavia toimenpidesuosituksia, jotka voivat liittyä esimerkiksi talouden tasapainottamiseen, palvelujen tuottavuuden parantamiseen tai sisäisen valvonnan kehittämiseen. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Hallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta (Kuntalaki 121.5 §). Tarkastuslautakunta toteaa, että arviointikertomuksen vaikuttavuuden kannalta on suositeltava käytäntö, että toimialat käsittelevät arviointikertomuksessa esille otetut asiat oman vastuualueensa osalta.

2.3. Toimintamuodot

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain ja hallintosäännön edellyttämiä asioita vuosille 2025-2029 hyväksytyin arviointisuunnitelman ja vuoden 2025 vuosityöohjelman mukaisesti.

Kokouksiin on kutsuttu kuultavaksi viranhaltijoita vuosityöohjelman mukaisesti. Kuultavina ovat olleet kaupunginjohtaja, talous- ja hallintojohtaja, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö, kaupunkisuunnittelun johtaja, tekninen johtaja, konserniyhtiöiden isännöitsijä, hyvinvointikoordinaattori ja henkilöstösuunnittelija.

Tarkastuslautakunta on saanut selvityksiä kaupungin ja toimialojen toiminnasta yleisesti ja vuoden 2025 talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä ajankohtaisista asioista.

Osana arviointityötä tarkastuslautakunta seuraa kaupungin toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunta on sopinut keskinäisellä työnjaolla eri toimielinten hallinnon seuraamisesta. Lautakunnan jäsenten hallinnon seurantavastuu on ollut seuraava:

Toimielin	Tarkastuslautakunnan jäsen
Kaupunginhallitus	Matti Tuominen
Sivistyslautakunta	Petra Hietanen ja Mirka Lindfors
Tekninen lautakunta	Tiina Toivonen ja Harri Saarenmaa
Lupalautakunta	Virpi Sillankorva

3 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN JA TULOKSELLISUUDEN ARVIOINTI

Kaupunkistrategiaa on päivitetty valtuustossa 16.9.2024. Talousarvion 2025 toiminnalliset tavoitteet on määritelty päivitetyn strategian mukaisina

Ulvilan kaupungin vision – Etunojassa Ulvilassa – toteutumista tavoitellaan neljän strategisen päätavoitteen avulla:

- 13 000 ulvilalaista
- Työpaikkojen ja yritysten määrän kasvu
- Satakunnan onnellisimmat ja osaavimmat lapset ja nuoret
- Satakunnan terveimmät ja liikkuvimmat kuntalaiset

Päätavoitteille on määritelty talousarviovuodelle 2025 toiminnalliset tavoitteet ja näille omat mittarinsa. Tavoitteiden toteutumista seurataan ja raportoidaan osavuosikatsauksessa ja tilinpäätöksessä 2025.

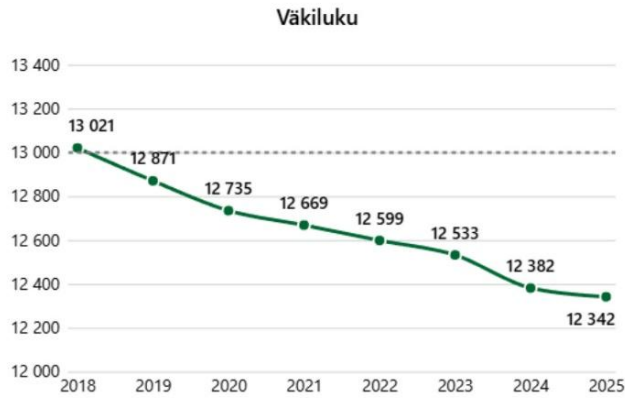
Seuraavan sivun taulukossa on esitetty yhteenveto tuloksista, sekä joitakin poimintoja tilinpäätöksessä 2025 esitetyistä yksittäisistä tuloksista. Tavoitteet ovat olleet varsin kunnianhimoisia, siksi vain osa tavoitteista on toteutunut, osa taas ei.

Kahdessa strategisessa tavoitteessa Ulvilaa verrataan Satakunnan muihin kuntiin. Tarkastuslautakunta suosittaa, että jatkossa 2026-2029 tämän vertailun tulosten mitattavuutta ja näkyvyyttä parannetaan.

Strategiset päätavoitteet - Toteuma TP 31.12.2025

Tavoite: 13 000 ulvilalaista	E		
Asumisen ja tonttien markkinointi ja kehittäminen Harjunpään alueella · tonttien myynti · markkinointitapahtuma	E	O	
Markkinoinnin tehostaminen, verkkosivujen uudistaminen ja mobiilioptimointi		O	
Lapsiperheiden määrän lisääminen, elämänlaadun parantaminen ja lapsiperhearjen sujuvuus · tuntiperusteinen hoitoaikavälitys · lapset puheeksi -menetelmä	E		T
Työpaikkojen ja yritysten määrän kasvu · luovutuskunnossa olevien yritystonttien markkinoinnin kehittäminen · Pirunkynnen teollisuusalueen suunnittelun jatkaminen ja maanhankinnan aloittaminen	E	O	
Kaupallisten palveluiden monipuolistaminen ja markkinakysely kuntalaisille · markkinakyselyn toteuttaminen	E		
Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen · pidetty kesäleiri, saatu palaute			T
Ennakkovaikutusten arvioinnin toimintatavan luominen ja käyttöönotto	E		
Tavoite: Satakunnan onnellisimmat ja osaavimmat lapset ja nuoret			
Nuorten palveluiden monipuolistaminen ja nuorten talon suunnittelu			T
Laaja-alaista osaamista ja onnellisuutta lisätään viemällä varhaiskasvatusta ja opetusta seinien ulkopuolelle · kulttuuripolku käyttöön · Noti- järjestelmä käytössä (poissaolot) · päiväkotien eteiskirjastot käytössä · tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat käytössä varhaiskasvatusyksiköissä · arjen aktiivisuuden lisääminen			T T T T T
Tavoite: Satakunnan terveimmät ja liikkuvimmat kuntalaiset · olohuone-toiminnan kehittäminen ja vakiinnuttaminen · liikuntapaikkojen määrän ja laadun lisääminen · kuntalaisia liikkuttavat tapahtumat ja toiminnalliset kampanjat · Joutsijärven ulkoilu- ja retkeilyreitistöjen kehittäminen · kulttuurisesti rikas Ulvila	E		T T T T
Muut toiminnalliset tavoitteet:			
Tasapainoinen talous · talouden sopeuttamisohjelman tekeminen vuoden 2025 aikana valtuustokaudelle 2025-2029		O	
Hiilineutraali Ulvila · Ilmasto-ohjelman tekeminen vuoden 2025 aikana ja Hinku -työhön osallistuminen		O	
Hyvinvoiva henkilöstö · Syvennetään laadukasta johtamista ja esihenkilötyötä vahvistamalla valmentavaa johtamista ja työyhteisötaitoja			T
E = Ei toteutunut O = Osittain toteutunut T = Toteutunut			

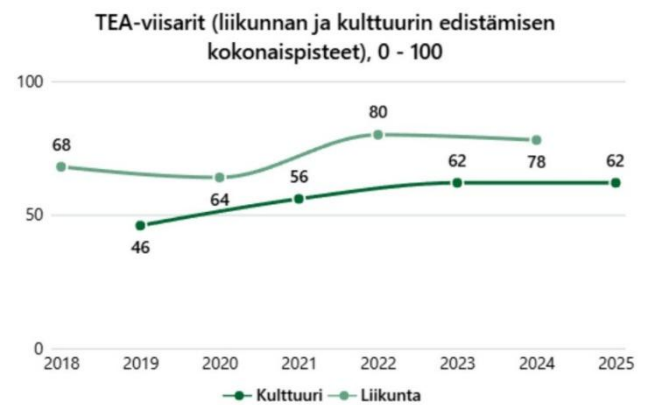
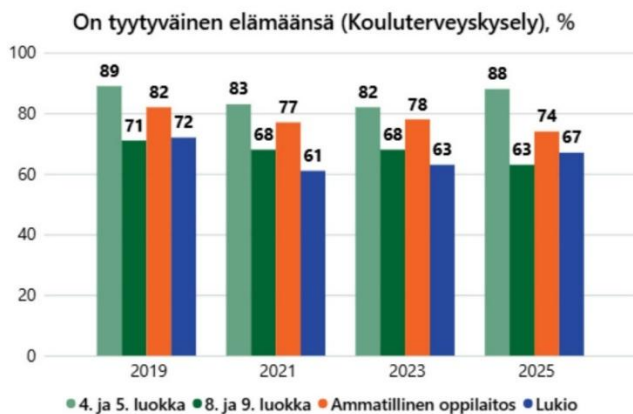
Yhteenvedotaulukko Ulvilan strategisista tavoitteista ja toteutumasta vuoden 2025 lopussa.

TAVOITE:**13 000 ulvilalaista – lasku hidastunut 2025**

- Lasku hidastunut 2025
- alle 10-vuotiaiden nettomuutos: **0**
- yli 60-vuotiaiden nettomuutos: **-15**
- syntyneiden määrä: **+21**
- pientalojen rakennusluvut **-1**
-

Työpaikkojen lukumäärä

Lukumäärä on pysynyt aika vakiona, mutta tuoreet tiedot puuttuvat

Koululaisten tyytyväisyys

Viime vuosina koululaisten tyytyväisyydessä elämäänsä ei ole tapahtunut suuria muutoksia.

Liikunnan ja kulttuurin TEA-viisarit

TEA-viisarin avulla seurataan, miten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) toteutuu käytännössä, päätöksenteossa ja suunnitelmissa.

3.1 Kaupunginhallitus – Toimintasuunnitelmien toteutuminen

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen toiminnassa saavutettiin useita keskeisiä tavoitteita. Osallistuva budjetointi toteutui suunnitellusti, konserniohjausta vahvistettiin, ja palvelulinja Kullaa–Friitalan Hansakeskus vakiinnutti toimintansa.

Raportointikäytännöt kehittyivät, työhyvinvointikysely toteutettiin suunnitellusti. Lisäksi elinvoimalupaus valmistui ja kaksi yleiskaavaa hyväksyttiin, mikä tukee kaupungin pitkän aikavälin maankäytön suunnittelua.

Ulvilan ICT- ja tietohallintopalvelut siirrettiin suunnitelmien mukaan Porin kaupungin ICT- ja tietohallinnon vastuulle 1.1.2026 alkaen. Tämän suuren muutoksen jälkiseuranta on tärkeää, jotta mahdolliset yllättävät kustannukset voidaan minimoida.

Toteutumatta jäivät konserniohjeen päivitys, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus, sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen sekä verkkosivujen ja intranetin uudistus. Nämä ovat rakenteellisesti tärkeitä kokonaisuuksia, joiden viivästyminen heikentää konserniohjauksen läpinäkyvyyttä ja kaupungin sisäistä toimintavarmuutta.

Tavoitetaulukon perusteella myös markkinointitapahtuma Harjunpäässä, ennakkovaikutusten arvioinnin käyttöönotto sekä yritystonttien markkinoinnin kehittäminen eivät toteutuneet, mikä hidastaa kaupungin elinvoimatavoitteiden saavuttamista.

3.2 Sivistyslautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että sivistystoimen keskeiset hankkeet etenivät suunnitellusti. Ulvilan Koskin uusi koulu otettiin käyttöön, liikuntahallin suunnittelu käynnistyi ja Friitalan päiväkodin suunnittelu ja kilpailutus valmistuivat. Sujuvan arjen painopiste näkyi toiminnassa, ja uusi oppimisen tuen järjestelmä otettiin käyttöön. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että jatkossa uuden oppimisen tuen järjestelmän toimintamuotoja ja resursointia seurataan tarkemmin.

ICT-kehittämissuunnitelmaa vietin järjestelmällisesti eteenpäin ja ohjattu kesätoiminta toteutui hyvin.

Tavoitetaulukon mukaan varhaiskasvatuksen ja opetuksen laaja-alaisen osaamisen kehittäminen toteutui erinomaisesti: kulttuuripolku, Noti-järjestelmä, eteiskirjastot, tasa-arvosuunnitelmat ja arjen aktiivisuuden lisääminen toteutuivat kaikki täysimääräisesti.

3.2.1 Varhaiskasvatus

Toteutuneita tavoitteita olivat ”Huomaa hyvä” -tutorien käyttöönotto kaikissa yksiköissä sekä Koskin uuden koulu- ja päiväkotirakennuksen käyttöönotto. Lautakunta pitää tärkeänä että palveluverkkoselvityksen yhteydessä huomioidaan tilojen terveellisyys ja turvallisuus.

Toteutumatta jäi tuntiperusteinen hoitoaikaväly, mikä näkyy myös tavoitetaulukossa (E). Tämä on merkittävä kehittämiskohde, koska se liittyy palvelujen joustavuuteen ja kustannustehokkuuteen.

3.2.2 Liikuntapalvelut

Tarkastuslautakunta toteaa, että liikuntapalveluiden tavoitteet toteutuivat kokonaisuudessaan. Tämä on linjassa tavoitetaulukon kanssa, jossa liikuntapaikkojen kehittäminen, tapahtumat ja kampanjat sekä olohuone-toiminnan vakiinnuttaminen toteutuivat täysimääräisesti.

3.2.3 Nuorisopalvelut

Nuokkapakun toiminta vakiinnutettiin onnistuneesti.

Sen sijaan yhteistyö nuorten työpajan kanssa osaamisen kehittämisessä työllisyysalueen kanssa ei toteutunut. Tämä on merkittävä puute, koska nuorten työllisyyspolut ovat keskeinen osa kaupungin elinvoimatavoitteita.

3.2.4 Kirjasto

Kirjaston tavoitteet toteutuivat hyvin: lukutaitotyötä syvennettiin, demokratiatyötä vahvistettiin ja e-kirjaston tunnettuutta lisättiin. Lisäksi uusi kirjastovirkailijan toimi perustettiin ja aukioloaikoja laajennettiin.

Tavoitetaulukon perusteella myös kulttuuripalveluiden tavoitteet toteutuivat kokonaisuudessaan.

3.3 Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta toteutti investointiohjelman kiinteistöjen osalta suunnitellusti.

Lautakunta pyrki välttämään korjausvelan kasvua, mutta tarkastelussa todetaan, että saneeraustarpeita arvioitiin kriittisesti ja tarpeettomia korjauksia vältettiin.

Tavoitetaulukon mukaan Joutsijärven reitistöjen kehittäminen ei toteutunut (E), mikä on huomionarvoinen poikkeama.

Kiinteistöjen tiedot ja pinta-alatietojen tarkistus käynnistettiin lokakuussa 2024 ja 2025 aikana tämä työ on edennyt hyvin yhteistyössä FCG Oy:n kanssa. Tavoitteena on kaikille kuntalaisille oikeudenmukainen kiinteistöverokanta.

3.3.1 Vesilaitos

Vesilaitos toteutti saneerauksia, joilla parannettiin veden valmistusta ja jakelua sekä pumppaamojen toimintavarmuutta.

Hukkavesiprosentti kuitenkin nousi merkittävästi: tavoite 8,42 %, toteuma 18,9 %.

Jäteveden osalta laskutettiin vain 56,7 % pumpatusta määrästä, mikä osoittaa merkittävää tehostamistarvetta.

Jatkossa vesilaitoksen korjausvelan määrää on tarpeellista arvioida tarkemmin. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että jatkossa uuden vesihuoltolain 2026 edellyttämät säädökset huomioidaan toiminnassa.

3.3.2 Ateria- ja puhtauspalvelut

Tuotannonohjausjärjestelmä uusittiin suunnitellusti, mikä parantaa toiminnan tehokkuutta ja seurantaa.

3.4 Kaupungin talouden tunnusluvut ja kokonaisarvio

Tarkastuslautakunta toteaa, että Ulvilan kaupungin talous ei ole vielä kriisissä, mutta se on rakenteellisesti haavoittuva. Tilinpäätös 2025 toteutui pääosin talousarvion mukaisesti, mikä osoittaa teknisesti hyvää taloudenpitoa.

Rakenteelliset ongelmat – erityisesti Kiinteistö Oy Ulvilan Vuokrakotien tappiollisuus, väestörakenteen muutos ja valtakunnalliset kustannuspaineet – heikentävät kuitenkin talouden pitkän aikavälin kestävyyttä.

Kaupunki ei ole tehnyt merkittäviä virheitä tarkastelujaksolla, mutta se on sidottu rakenteisiin, jotka ovat syntyneet pitkän ajan kuluessa ja joiden korjaaminen vaatii usean vuoden johdonmukaista työtä. Tämä työ on syytä aloittaa viipymättä.

BDO Audiator Oy:n suorittamassa tilintarkastuksessa ei löydetty merkittäviä puutteita. Tilintarkastuskertomuksessa 2025 on esitetty tärkeimmät tilintarkastuksen tulokset.

4 KAUPUNKIKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tarkastuslautakunta toteaa, että Ulvilan kaupunkikonserniin kuuluu 13 tytäryhtiötä, kolme osakkuusyhteisöä ja kaksi kuntayhtymää. Talousarviossa 2025 tytäryhtiöille asetetut toimintasuunnitelmat painottuivat pitkän aikavälin korjaus- ja investointitarpeisiin sekä konsernin taloudellisen aseman vahvistamiseen. Toimintasuunnitelmien toteutuminen on raportoitu tilinpäätöksessä, ja niiden perusteella konsernin toiminnassa edettiin useissa kohdin suunnitellusti, mutta rakenteelliset haasteet heikensivät kokonaisvaikuttavuutta.

Talousarviossa konsernin toiminnalliseksi tavoitteeksi asetettiin tasapainoinen talous, jonka mittareina olivat konsernin kertynyt ali-/ylijäämä sekä konsernin lainakanta euroa per asukas. Tilinpäätöksen 2025 mukaan konsernin kertynyt alijäämä kasvoi 3,4 miljoonaan euroon, kun se edellisvuonna oli 1,9 miljoonaa euroa. Alijäämä on nyt 278 euroa per asukas, mikä osoittaa kasvua edelliseen vuoteen nähden.

Konsernin lainakanta ja vuokravastuut kasvoivat edelleen, ollen vuoden 2025 lopussa 34,6 miljoonaa euroa (2024: 31,8 miljoonaa euroa), mikä vastaa 2804 euroa per asukas. Lainakannan kasvu heikentää konsernin taloudellista liikkumavaraa ja lisää korkomenojen riskiä tulevina vuosina. Tavoitetaulukon perusteella useat elinvoimaan ja väestönkasvuun liittyvät toimenpiteet — kuten markkinointitapahtumat, yritystonttien markkinoinnin kehittäminen ja ennakko vaikutusten arvioinnin käyttöönotto — eivät toteutuneet, mikä osaltaan heikentää konsernin pitkän aikavälin tulopohjaa.

Toimenpiteiden vaikuttavuus jäi kokonaisuutena rajalliseksi. Vaikka yksittäisiä tavoitteita toteutui, konsernin taloudellinen asema heikkeni ja alijäämä kasvoi. Tämä osoittaa, että nykyiset toimenpiteet eivät riitä konsernin rakenteellisten haasteiden ratkaisemiseen.

Erityisesti Kiinteistö Oy Ulvilan Vuokrakotien taloudellinen tilanne, väestörakenteen muutos ja investointitarpeet vaikuttavat konsernin talouteen tavalla, joka edellyttää pitkäjänteistä ja johdonmukaista talouden tervehdyttämisohjelmaa.

5 TOIMENPIDESUOSITUKSET

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin osa-alueisiin, jotka ovat nousseet esille tarkastuslautakunnan suorittamissa viranhaltijoiden haastatteluissa ja käytettävissä olevissa kunnan dokumenteissa.

5.1 Työllisyys ja elinvoima

Tarkastuslautakunta korostaa ensisijaisesti työllisyyden ja elinvoiman vahvistamisen merkitystä kaupungin talouden kestävyyskannalta. Oleellisen tärkeää ovat yritysalueiden kehittäminen, kaavoituksen ja luvituksen nopeuttaminen, työvoimavaltaisten yritysten suosiminen - ja sellaisten koulutuspolkujen luominen, jotka pitävät nuoret paikkakunnalla.

Erittäin tärkeää on Ulvilan vahvuuksien hyödyntäminen, joita ovat sijainti valtakunnallisten energiaverkkojen ja hyvien liikenneyhteyksien kupeessa, väestön koulutustaso ja palvelujen saatavuus. Lisäksi kunnan kannattaa tukea yritysten ja kuntalaisten viihtyvyyttä kaavoitusratkaisulla, jotka eivät aiheuta merkittäviä investointitarpeita kunnalle, esimerkiksi nopeuttamalla Naparannan rantaravintolan rakentamista.

TE-palvelu-uudistuksen myötä kunnalle siirtyvä taloudellinen vastuu edellyttää, että työttömyysjaksot pysyvät lyhyinä ja että yritys yhteistyötä, työvoiman saatavuutta ja investointeja tukevaa toimintaa kehitetään systemaattisesti.

Pitkään valmisteltu Ulvilan elinvoimaohjelma tulee saada valmiiksi, jotta yritysten ja työpaikkojen määrä saadaan kasvuun. Elinvoimaohjelmassa resurssointiin on syytä kiinnittää huomiota. Elinvoiman vahvistaminen on keskeinen keino veropohjan turvaamiseksi ja kaupungin taloudellisen liikkumavaran lisäämiseksi.

5.2 Väestökehitys

Toiseksi lautakunta kiinnittää huomiota väestökehitykseen. Kaupungin strateginen tavoite kasvattaa väkiluku 13 000 asukkaaseen on yhteiskunnallisesti tärkeä ja tukee suomalaisen yhteiskunnan pitkän aikavälin kestävyttä. Väestökehityksen kääntämien nousuun vaatii kaupungin elinvoiman parantamista, mutta myös asuntoalueiden joustavaa kaavoitusta palvelujen lähellä oleville alueille kuten Krapistoon.

Lasten ja nuorten palvelut muodostavat noin 70 % kaupungin kokonaismenoista, ja valtionosuudet kattavat näistä vain pienen osan. Suurin osa kaupungin menoista rahoitetaan palkansaajien ja eläkeläisten kunnallisveroilla. Lapset ovat yhteiskunnan tulevaisuuden kannalta äärimmäisen tärkeitä, mutta kaupungin taloudessa suurin menoerä.

Lautakunta nostaa esiin, että kaupungin talouden kannalta senioriväestön merkitys on huomattava. Yli 65-vuotiaat maksavat Suomessa keskimäärin noin 25 % kunnallisveroista, ja heidän osuutensa verokertymästä on kasvussa. Seniorit eivät aiheuta kunnalle merkittäviä

palvelukuluja, koska sosiaali- ja terveyspalvelut ovat hyvinvointialueen vastuulla. Tämän vuoksi lautakunta suosittaa, että kaupunki kehittää aktiivisesti senioriasumisen ratkaisuja, kuten kaavoitusta, palveluiden saavutettavuutta ja esimerkiksi asumisoikeusasuntojen tarjontaa, jotta ikääntyneet asukkaat voivat asua Ulvilassa pidempään eikä muuttoliike suuntaudu esimerkiksi Poriin.

5.3 Kaupungin henkilöstö

Kolmanneksi lautakunta pitää välttämättömänä, että kaupungin henkilöstömenojen hallintaa jatketaan pitkäjänteisesti. Luonnollisen poistuman hyödyntäminen ja tehtävien uudelleenjärjestelyt, sekä digitalisaation ja tekoälyn käyttäminen palveluprosessien kehittämisessä ovat keskeisiä keinoja menojen kasvun hillitsemiseksi.

Tarkastuslautakunta korostaa, että kaupungin henkilöstö on keskeisessä roolissa talouden tasapainottamisessa ja palveluiden laadukkaassa tuottamisessa. Motivoitunut, hyvinvoiva ja työhönsä sitoutunut henkilöstö on edellytys sille, että kaupungin strategiset tavoitteet voidaan saavuttaa ja että kuntalaisille voidaan tarjota vaikuttavia ja kustannustehokkaita palveluja. Lautakunta toteaa, että mikään johdon toimenpide ei yksin riitä, mikäli henkilöstön työmotivaatio ja työhyvinvointi eivät ole kunnossa.

Lautakunta pitää tärkeänä, että työhyvinvointikyselyssä esiin nousseisiin puutteisiin ja kehittämiskohteisiin paneudutaan järjestelmällisesti. Erityistä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön kokemaan palautteenannon laatuun, organisaation sisäiseen tiedonkulkuun, sairaspoissaoloihin, sekä työnantajan toiminnan avoimuuteen ja ennakoitavuuteen. Lisäksi lautakunta korostaa psykologisen turvallisuuden, luottamuksen ja esihenkilötyön jatkuvan kehittämisen merkitystä, sillä nämä tekijät vaikuttavat suoraan henkilöstön motivaatioon, työssä jaksamiseen ja tuottavuuteen.

Tarkastuslautakunta suosittaa, että kaupunki laatii työhyvinvointikyselyn tulosten pohjalta konkreettisen toimenpideohjelman, jossa määritellään vastuut, aikataulut ja seurantamenettelyt. Henkilöstön osallistaminen kehittämistyöhön on tärkeää, jotta toimenpiteet koetaan aidosti vaikuttaviksi ja jotta henkilöstö voi omalta osaltaan edistää kaupungin talouden ja palveluiden kehittämistä.

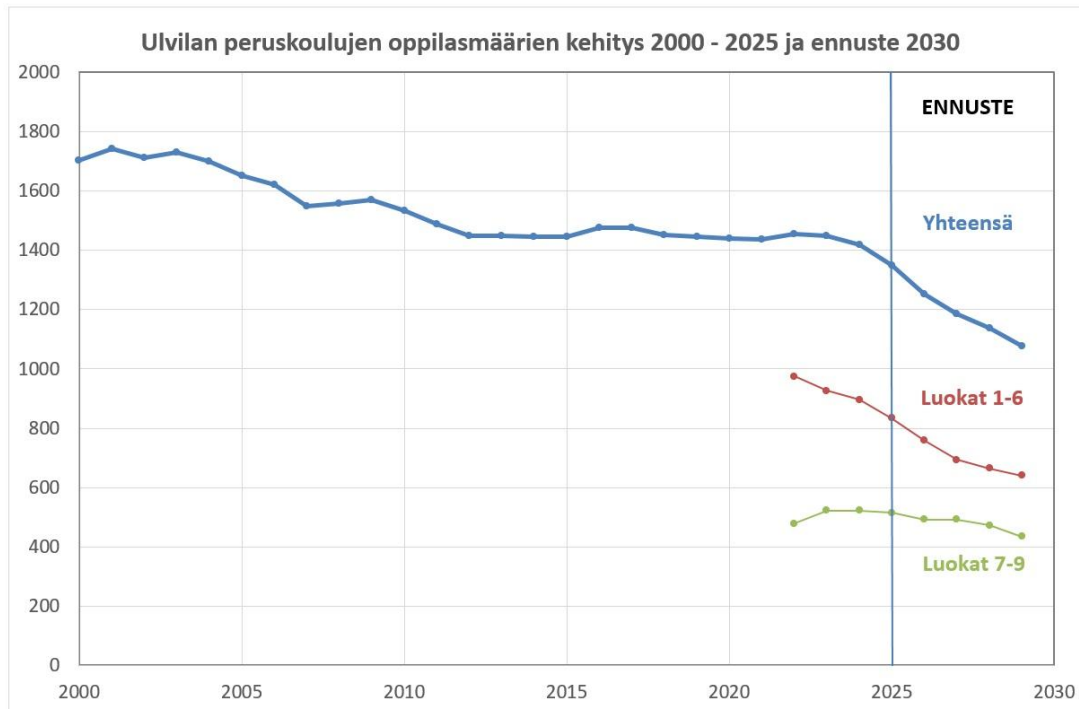
5.4 Investoinnit

Neljänneksi lautakunta suosittaa investointien tiukkaa priorisointia ja pidemmän aikavälin investointikaton käyttöönottoa. Lisäksi pelkän investoinnin lisäksi investointipäätöksissä tulee huomioida vaikutukset vuosittaisiin käyttökuluihin.

Vuosittaisten nettoinvestointien tulee pysyä talouden kantokyvyn rajoissa, ja investointien arvioinnissa tulee käyttää yhtenäistä mallia, jossa huomioidaan taloudelliset vaikutukset, palvelutarve ikäryhmittäin ja väestökehitys.

Nämä asiat tulee ottaa huomioon kun arvioidaan mahdollisen uuden liikuntahallin ja vanhan uimahallin investointitarpeita, vuosittaisia käyttökustannuksia sekä hallien käyttäjäryhmiä. Näissä molemmissa kiinteistöissä kustannukset riippuvat ratkaisevasti valitusta toteutustavasta, joita kannattaa vertailla.

5.5 Kaupungin kiinteistöt

Ulvilan peruskoulujen oppilasmäärien kehitys. Lähde: FCG Perusopetuksen palveluverkkosuunnitelma 23.3.2023.

Ulvilan kaupungilla on historiallista syistä johtuen merkittävä määrä kiinteistöjä, joissa on korjausvelkaa, tai ne ovat vajaakäytöllä. Oppilasmäärien vähenemisestä johtuen myös koulujen tilantarve vähenee. Tästä johtuen kaupungin kiinteistöt tulee kartoittaa ja arvioida kunkin kiinteistön todelliset vuosikustannukset ja korjaustarpeet, sekä uusiokäyttö mahdollisuudet. Tavoitteena tulee olla tarkempi kustannustietoisuus.

Kyseessä on haastava työ, koska teknisen ja sivistyslautakunnan kustannuksia on vaikea korvamerkitä tarkasti yksittäisille kiinteistöille. Lisäksi tulee arvioida kiinteistöjen sulkemisen aiheuttamat välilliset kustannukset kuten koulukuljetusten lisääntyminen. Tämä työ on kuitenkin tehtävä jos päätöksiä halutaan tehdä tiedon, eikä tunteen varassa.

Lisähaasteita aiheuttavat Museoviraston suojelupäätökset, joita ei kaikissa tapauksissa voida perustella todellisilla rakennustaiteellisilla, historiallisilla, maisemallisilla tai toiminnallisilla arvoilla. Museoviraston päätöksiin on kuitenkin mahdollista hakea muutosta neuvottelemalla viranomaisen kanssa, hakemalla poikkeuslupaa ELY-keskukselta tai saattamalla asia hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

5.6 Kiinteistö Oy Ulvilan Vuokratodit

Kuudenneksi lautakunta kiinnittää huomiota Kiinteistö Oy Ulvilan Vuokratodien taloudelliseen tilanteeseen. Monien yhtiön kiinteistöjen kirjanpitoarvot ovat pysyvästi korkeammat kuin niiden todellinen markkina-arvo, mikä rajoittaa tappiollisten ja vajaakäyttöisten kohteiden purkamista ilman merkittäviä kirjanpidollisia tappioita. Lautakunta suosittaa vaiheittaisen tasearvojen korjausohjelman käynnistämistä sekä 3–5

vuoden purku- ja kehittämissuunnitelman laatimista, jossa hyödynnetään valtion tukimahdollisuuksia ja vahvistetaan konserniohjausta.

Purkukuntoiset ja pysyvästi vajaakäyttöiset kohteet tulee purkaa hallitusti vaiheittain. Samalla on selvitettävä, mitä avustuksia kunta voi saada energiatehottomien ja vajaakäyttöisten vuokratilojen purkuun, kuten ARA:n purkuavustukset.

Oleellista on myös käyttöasteen nosto aktiivisen markkinoinnin ja kilpailukykyisen hinnoittelun avulla. Kohteiden profilointi – esimerkiksi opiskelija-asunnoiksi, senioriasunnoiksi, lyhytaikaismajoitukseen tai yritysten henkilöstöasumiseen – voi parantaa kysyntää ja tehostaa kiinteistökannan käyttöä.

5.7 Hyvinvointisuunnitelma

Tarkastuslautakunta toteaa, että Ulvilan hyvinvointisuunnitelma 2024–2025 asettaa kaupungille selkeät tavoitteet väestön hyvinvoinnin edistämiseksi ja poikkihallinnollisen yhteistyön vahvistamiseksi. Lautakunta pitää tärkeänä, että suunnitelman keskeiset tavoitteet – lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen, terveellisten ja turvallisten elinympäristöjen kehittäminen sekä kuntalaisten osallisuuden lisääminen – toteutetaan systemaattisesti ja että niiden vaikutuksia seurataan vuosittain.

Lautakunta suosittaa, että kaupunki vahvistaa erityisesti ennaltaehkäiseviä ja matalan kynnyksen palveluja, jotka tukevat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia. Hyvinvointisuunnitelmassa esiin nostettujen harrastusmahdollisuuksien, liikunnallisen elämäntavan ja turvallisten oppimisympäristöjen kehittämistä tulee jatkaa, sillä ne ovat keskeisiä tekijöitä hyvinvoinnin ja syrjäytymisen ehkäisyn kannalta.

Lisäksi lautakunta korostaa tarvetta vahvistaa kuntalaisten osallisuutta ja vuorovaikutusta kaupungin päätöksenteossa. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet avoimesta viestinnästä, osallistavista toimintamalleista ja yhteisöllisyyden lisäämisestä ovat tärkeitä, ja niiden toteuttamiseen tulee varata riittävät resurssit.

Lautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki jatkaa yhteistyötä hyvinvointialueen, järjestöjen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa, kuten seurakunnan kanssa. Hyvinvoinnin edistäminen on laaja kokonaisuus, joka edellyttää toimivaa yhdyspintatyötä ja yhteisiä tavoitteita.

Lopuksi lautakunta suosittaa, että hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja että mittareiden tuloksia hyödynnetään aktiivisesti toiminnan kehittämisessä. Seurannan tulee olla läpinäkyvää ja osa kaupungin vuosittaista strategista raportointia. Lisäksi lautakunta toteaa, että vuonna 2025 uusi hyvinvointisuunnitelma on ollut valmisteilla ja valmistunee keväällä 2026.

6 YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on suorittanut vuoden 2025 osalta lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää tämän arviointikertomuksen valtuuston käsiteltäväksi.

Ulvilassa sähköisen allekirjoituksen osoittamana päivämääränä

Antti Roine
puheenjohtaja

Petra Hietanen
varapuheenjohtaja

Matti Tuominen

Mirka Lindfors

Harri Saarenmaa

Tiina Toivonen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 17 pages before this page

Dokumentet inneholder 17 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 17 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 17 sider før denne side

Detta dokument innehåller 17 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende